

LEGENDINIO PARTIZANO METINĖS

Prieš 90 metų gimęs Adolfas Ramanauskas savo gyvenimu įrodė, kad ir maža tauta, dažnai engiama, niekinama, naikinama, kovojanti dėl savo nepriklausomybės ir išlikimo, gali išauginti dvasios galiūnus, prieš kuriuos nulenkia galvą visas pasaulis.

Gyvenimo didybė

„Jo gyvenimas ir kova atskleidžia Jo gyvenimo didybę. Šią šventąją eucharistinę Auką atnašaukime ir už mūsų Didvyrius, ir už mūsų Tėvynę Lietuvą, išauginusią ir šiandien auginančią didžius žmones, – taip į Šv. Ignoto bažnyčioje susirinkusiuosius pagerbti brigados generolo Adolfo Ramanausko-Vanago kreipėsi LK vyriausiasis kapelionas Juozas Gražulis. – Kaip visada eucharistinėje Aukoje pirmasis mūsų žvilgsnis tebus į mūsų vidų. Kad ir kas būtume, visų pirma esame žmonės. Amžinas, neaprepiamas Dieve, kuris sukūrei neįžvelgiamas erdves ir vienintelis žinai jų dydį, pažvelk į mus, mūsų didvyrius, pareigai pašaukus ginti Tavo žmones. Mūsų gyvenimas yra Tavo rankose. Mūsų prakaito ir kraujo lašai yra mūsų pasiukojimo ženklas. Ir pakilę į dangų, ir nusileidę ant motinos žemės, mes esame savo Tėvynės, savo žmonių gynėjai. Tu juos saugok, Tu juos gink: mūsų Tėvynę, mūsų šeimas, mūsų namus, mūsų brangiuosius.

Nuo saulėtekio iki saulėlydžio jiems, Viešpatie, tebus mūsų tarnyba, o mums – gilus kaip dangus Tavo žvilgsnis!

Kodėl pradėjau šiais žodžiais? Ne vien dėl to, kad branginame savo didvyrių atminimą. Maldos žodžiai yra kupini pasitikėjimo Dievu. Tarsi ką perskaičius Evangelijos ištrauką: „Jam buvo gaila žmonių, nes jie buvo apleisti ir suvargę, tarsi avys be piemens.“ Nuostabus šitas Jėzaus žvilgsnis, kalbantis apie Dievą, lietuviškai vadinamą Apvaizda. Šitas susirūpinęs ir gilus Jėzaus žvilgsnis kalba mums apie Dievą, kuris niekada neapleidžia, niekada nepalieka, niekada neišsižada savo vaikų. Netgi tada, kai žmogus apleidžia Dievą, palieka, išsižada, atgręžia jam nugarą. Dievas didesnis už mūsų širdis. Dievas



niekada nepavargsta... Štai kodėl krikščionys visada kupini ramybės. Štai kodėl su pasitikėjimu kasdien kartoja: „teesie Tavo valia“. Jie žino, kad Dievas visada drauge su jais. Kad ir kur jie būtų, kad ir ką darytų. Štai kodėl krikščionys nieko nepaisydami gali pradėti sunkiausius darbus, svaiones paversti realybe, kantriai dirbti, nepasiduodami nevilčiai, veržtis pirmyn į tikslą, nes Dievas nesiliauja drąsinęs: „Drąsos, nebijok, aš esu su tavim, Aš – tavo teisumas“. Apaštalas Paulius tokį pasitikėjimą perduoda žodžiais: „Niekas mūsų neatskirs nuo Kristaus meilės – nei mirtis, nei gyvenimas“. Generolo Adolfo gyvenimas tegu sustiprina visų mūsų dvasią, Lietuvos sūnų ir dukterų dvasią, ir įkvepia naujiems žygiams”.

Paminklas gen. A. Ramanauskui-Vanagai Kovinio rengimo centre Nemenčinėje.

Idealistas

Visoje šalyje iškilmingai paminėtos legendinio partizano A. Ramanausko-Vanago 90-osios gimimo metinės. Į Krašto apsaugos ministerijos Baltąją salę susirinkę krašto apsaugos viceministras Antanas Valys, Ministerijos sekretoriai, kariuomenės vadovybė, brigados generolo artimieji, kiti svečiai pagerbė žymų partizanų karo vadą, Vyčio Kryžiaus kavaliery.

Adolfas Ramanauskas-Vanagas gimė 1918 m. kovo 6 d. 1936 m. baigė Lazdijų „Žiburio“ gimnaziją, vėliau – Klaipėdos pedagoginį institutą ir Kauno karo mokyklą. Prasidėjęs antrajai sovietų okupacijai, 1945 m. balandžio mėn. tapo partizanu. Apsisprendimą lėmė tautiečių kančios, tėvų įskiepyta Tėvynės meilė ir troškimas gyventi nepriklausomoje valstybėje. Ne veltui jis vadinamas partizanu idealistu ir laikomas vienu šviesiausių to meto žmonių. Iš pradžių jaunasis kovotojas vadovavo Nemunaičio apylinkės partizanų būriui, vėliau tapo Dzūkų grupės Merkinės bataliono vadu, 1946 m. – Merkio rinktinės vadu. 1947 m. vadovavo Dainavos apygardai, o 1948 m. buvo išrinktas Pietų Lietuvos partizanų srities vadu. 1949 m. vasario mėn. prisikėlimo apygardos teritorijoje tarp Radviliškio ir Baisogalos A. Ramanauskas-Vanagas dalyvavo visos Lietuvos partizanų vadų suvažiavime, kuriame vasario 16 d. buvo priimta Lietuvos Laisvės Kovos sąjūdžio Tarybos deklaracija. Suvažiavime A. Ramanauskas paskirtas LLKS Tarybos prezidiumo pirmininko Jono Žemaičio pavaduotoju, o 1950 m. pradžioje – Sąjūdžio Gynybos pajėgų vadu, jam suteiktas partizanų pulkininko laipsnis. Apie savo kovą A. Ramanauskas parašė atsiminimų knygą „Daugel krito sūnų...“

KGB itin stengėsi surasti šį vadą. A. Ramanausko paieškoms vadovavo Rainių budelis, KGB 4-osios valdybos viršininkas Petras Raslanas ir tos pačios valdybos 2-ojo skyriaus viršininkas Nachmanas Dušanskis. 1956 m. A. Ramanauskas buvo išduotas ir suimtas. Po žiaurių kankinimų, trukusių metus, įvykdytas mirties nuosprendis. Palaidojimo vieta nežinoma.

1998 m. sausio 26 d. LR Prezidento dekretu jam suteiktas brigados generolo laipsnis (po mirties). Kaune legendinio partizano vardu pavadinta gatvė, Alytuje – vidurinė mokykla, Merkinėje pastatytas kryžius ir skulptoriaus A. Belevičiaus paminklas-koplytstulpis. 1999 m. Kariuomenės kovinio rengimo centrui Nemenčinėje suteiktas Lietuvos kariuomenės generolo Adolfo Ramanausko vardas, o 2006 m. Centre atidengtas skulptoriaus T. Gutausko paminklas.

Lijana Cibulskienė
Aritido Čepaičio nuotraukos



*Iškilmingo minėjimo metu KAM
Baltojoje salėje.*